

ΔΗΜΟΦΩΝ

ΕΤΟΣ 22ο

ΤΕΥΧΟΣ **99**

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021

σοφία

φως

χαρά

ελπίδα

αυθεντικότητα

ζωή

συνεισφορά

γαλήνη

ενσυναίσθηση

συμπόνια

αγάπη

ισορροπία

σεβασμός

δύναμη

αποδοχή

υγεία

***Καλά Χριστούγεννα
& Ευτυχισμένο το 2022!***

ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Ποιοτικής & Πολιτιστικής
Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής
“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ”

ΕΚΔΟΤΗΣ

Παναγιώτης Δημητρούλης
(Κιν.: 6977.781.753)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Κοροπούλης Βασίλης

Κοροβέση Ελένη

Παπαϊωάννου Παναγιώτης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

Λαϊνιάς Παναγιώτης -

Μποχάρτζας Γεώργιος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Κωνσταντίνα Πέππα

Τηλ./Fax: 210.55.58.291

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Μήτσιου - Τσιάμη Κατερίνα

Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση
28ης Οκτωβρίου 3, 196 00
Μάνδρα Αττικής
Τηλ.: 6977.781.753
www.dimofon.gr
e-mail: info@dimofon.gr

Ο “ΔΗΜΟΦΩΝ” ανταλλάσσεται με
όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου.

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων
που τα υπογράφουν.

Επιτρέπεται η τμηματική ή ολική αναδημοσίευση
άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η
πηγή τους.

Η ύλη για το τεύχος “έκλεισε” στις 20/12/2021.

ΕΤΟΣ 22ο
ΤΕΥΧΟΣ 99

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021

Κι όμως... Έχει υπάρξει 30ή Φεβρουαρίου!

Στο προηγούμενο τεύχος σας υποσχέθηκα αστειευόμενος: «Άντε και αντίο, θα σας δω στο πλοίο, στις τριανταδύο, του άλλου του μηνός». Τελικώς αναγκάζομαι να... επισπεύσω τη συνάντησή μας, επειδή οι περιστάσεις το απαιτούν...

Διότι εγώ μεν “έκανα πλάκα” γράφοντας ένα ολόκληρο άρθρο για την ανύπαρκτη 30ή Φεβρουαρίου, όμως κάποιος φίλος [ευχαριστώ Γεράσιμε!] είχε την καλοσύνη να με παραπέμψει σε ένα σοβαρό, υποθέτω, δημοσίευμα που είχε εντοπίσει στο διαδίκτυο, από το οποίο παραθέτω το απόσπασμα εκείνο που μας ενδιαφέρει:

«Το γρηγοριανό ημερολόγιο, που χρησιμοποιείται σήμερα στο δυτικό κόσμο, είναι μια παραλλαγή του ιουλιανού ημερολογίου και θεσπίστηκε από τον και θεσπίστηκε από τον Πάπα Γρηγόριο ΙΓ΄.

Ενώ το γρηγοριανό ημερολόγιο ολοκληρώθηκε το 1582, πολλές χώρες άργησαν να το υιοθετήσουν. Σε ό,τι αφορά τη σουηδική αυτοκρατορία, χρειάστηκαν όχι ένα, ούτε δύο, αλλά 100 ολόκληρα χρόνια! (Ο πληθυσμός της χώρας ήταν κυρίως προτεστάντες και όχι καθολικοί).

Καθώς η αλλαγή από το ιουλιανό στο γρηγοριανό συμπεριελάμβανε μια διαφορά δέκα ημερών, πολλές περιοχές επέλεξαν απλά να «προχωρήσουν» τα ημερολόγιά τους μπροστά κατά μιάμιση εβδομάδα.

Η σουηδική αυτοκρατορία όμως, αποφάσισε να «εξαλείψει» την ημερολογιακή διαφορά αυτή... σταδιακά, με πιο αργούς ρυθμούς, επιλέγοντας να «πηδά ημέρες» κάθε σαράντα χρόνια, ξεκινώντας από το 1700.

Βέβαια αυτό δε συνέβη ποτέ, καθώς λίγο αργότερα ξέσπασε πόλεμος και το γεγονός αυτό ξεχάστηκε, μέχρι το 1712, όταν ο βασιλιάς της Σουηδίας Κάρολος ΧΙΙ ανακοίνωσε ότι ακύρωνε την ισχύ του γρηγοριανού ημερολογίου, και η χώρα του επέστρεφε στη χρήση του ιουλιανού.

Καθώς όμως είχαν ήδη «πηδήξει μια μέρα» το 1700 (που ήταν δίσεκτο έτος σύμφωνα με το ιουλιανό ημερολόγιο, αλλά όχι και με το γρηγοριανό) αποφασίστηκε απλά η μέρα που είχε «αφαιρεθεί» να προστεθεί στην τρέχουσα χρονιά... με αποτέλεσμα το 1712 το σουηδικό ημερολόγιο να γίνει το μοναδικό στην ιστορία που είχε την ημερομηνία 30η Φεβρουαρίου!

(Η Σουηδία τελικά άρχισε να χρησιμοποιεί το γρηγοριανό ημερολόγιο το 1753 απλά «πηδώντας μερικές ημέρες μπροστά»).

[Πηγή: <https://www.newsbeast.gr/world/arthro/627967/anuparktes-imerominies-sta-imerologia>]

Στέφανος Λουμάκης

Ο Μακαριστός Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως...ο δικός μας "παππούλης"

Ο κατά κόσμον **Παναγιώτης Φούντας**, γεννήθηκε το **1941** στη **Ναύπακτο**. Το 1964 έλαβε το πτυχίο του από την Θεολογική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου της Αθήνας, της οποίας αναγορεύτηκε διδάκτωρ θεολογίας το 2000. Το 2003 εξελέγη Επίκουρος καθηγητής, ενώ το 2006 εξελέγη Τακτικός Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Αθήνας.

Χειροτονήθηκε Διάκονος το 1969 και το 1972 χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος. Ανέλαβε καθήκοντα Ιεροκήρυκα σε πολλές Μητροπόλεις και στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών. Εξελέγη Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος στις 14 Οκτωβρίου 2006.

Είχε συγγράψει διάφορα έργα θεολογικού και ερμηνευτικού περιεχομένου. Θεωρούνταν από τους κορυφαίους Παλαιοδιαθηκολόγους στην Ελλάδα, ενώ είχε ερμηνεύσει και μεταφράσει πολλά βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης που έχουν δημοσιευτεί σε σειρά επιμέλειας της Αποστολικής Διακονίας.

Ο μακαριστός Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως, αποτέλεσε και θα συνεχίσει να αποτελεί φωτεινό στυλοβάτη για πάρα πολλούς ανθρώπους, ιδιαίτερα για εμάς τους Μανδραίους όμως θα είναι ο «παππούλης» - όπως πολλοί τον αποκαλούσαν - της καρδιάς μας.

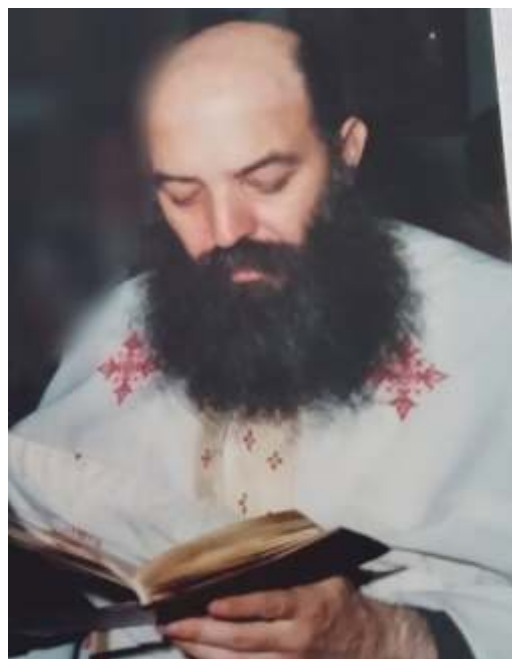
Για πολλά χρόνια έζησε στην πόλη μας, μαζί με την μητέρα του, την κυρία Ιωάννα, επί της οδού Δήμητρος. Ο πατέρας του σκοτώθηκε στον ελληνοϊταλικό πόλεμο.

Το σπίτι του πάντα ανοιχτό για τους πονεμένους και χειμαζομένους, όπως άλλωστε και η καρδιά του.

Το πετραχίλι ανέπαυσε τόσες πολλές ψυχές και η ζεστασιά της ψυχής του παρηγόρησε τόσες χήρες και ορφανά.

Τι να πρωτοθυμηθούμε...τα κατηχητικά, τα συσσίτια, τις κατασκηνώσεις, τον ραδιοφωνικό σταθμό, το Αρχονταρίκι (καφετέρια για τους νέους), τα κηρύγματα του....

Καθώς πλησιάζει η στιγμή να προσκυνήσουμε την Γέννηση του Χριστού μας....ποιος μπορεί να ξεχάσει τα Σαρανταλείτουργα για τα Χριστούγεννα...πάντα βραδυνή ώρα "για να μπορούν να έρχονται και οι εργαζόμε-

νοι"...ποιος μπορεί να αρνηθεί ότι ο Ναός των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης εκείνη την περίοδο αποτελούσε σημείο συνάντησης για μικρούς και μεγάλους χάρη στον "παππούλη";

Ποιος από εμάς που τότε ήμασταν παιδιά δεν θυμάται τη μεγάλη σειρά που σχηματίζαμε και προπορευόμασταν της Μικρής και της Μεγάλης Εισόδου με κεράκια στα χέρια;

Ποιος δεν θυμάται με πόση αγωνία περιμέναμε να βγει στην Ωραία Πύλη να θυμιάσει, κοιτώντας τον, ώστε μόλις τελειώσει να συναντηθεί το βλέμμα του με κάποιου παιδιού για να πάρει το θυμιατό για την Μεγάλη Είσοδο.

Ποιος δεν θυμάται ότι τελειώνοντας την μνημόνευση, ακουμπούσε τα Τιμία Δώρα στα κεφαλάκια όλων των παιδιών - και υπήρχαν φορές που βρίσκονταν πάνω από τριάντα παιδιά στο Ναό.

Ποιος δεν θυμάται ότι μετά τον Καθαγιασμό των Τιμίων Δώρων, ενώ ψαλλόταν το "Άξιον Εστί", έβγαине στην Ωραία Πύλη για να θυμιάσει την εικόνα της Παναγίας και κουνούσε το καντηλάκι της;

Ποιος από εμάς δεν έμαθε να ψάλλει χάρη στον "παππούλη" το "Αγνή Παρθένη Δέσποινα..." - ύμνο στη Παναγία μας - ύμνο που πολύ αγαπούσε;

Και τόσα άλλα που βρίσκονται στη μνήμη, μα κυρίως στις καρδιές μας...στις καρδιές μας που τις μαλάκωνε ζητώντας ταπεινά συγγνώμη, δείχνοντας σαν αληθινός πατέρας τον ορθόδοξο τρόπο της ταπείνωσης και της συχωρητικότητας.

Ένας πατέρας με μητρική καρδιά....

Αιωνία σου η μνήμη αγαπημένε μας "παππούλη".

A.I.K.

Τα χριστουγεννιάτικα γλυκά και η μακραίωνη ιστορία τους

Οι γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς πλησιάζουν σιγά σιγά και διάφορες σκέψεις έρχονται συνειρμικά στο μυαλό μας: διακοπές από τα σχολεία, τις σπουδές και τη δουλειά, γιορτινοί στολισμοί, κάλαντα, οικογενειακά τραπέζια και φυσικά τα γλυκά που κοσμούν τις πατέλες κάθε σπιτικού! Είτε τα φτιάχνουμε οι

ίδιοι είτε τα προμηθευόμαστε από τους φούρνους τις γειτονιάς μας τα μελομακάρονα και οι κουραμπιέδες κατέχουν αναμφισβήτητη μία ξεχωριστή θέση στην καρδιά μας.

Όλοι από την παιδική μας ηλικία έχουμε αναμνήσεις τις παραμονές των γιορτών να αναβλύζουν από την κουζίνα της μητέρας μας ή της γιαγιάς ευωδίες διαφόρων γλυκισμάτων, τα οποία ανυπομονούσαμε να παρασκευαστούν για να τα «κατασπαράξουμε». Εκτός όμως από την γευστική απόλαυση που μας χαρίζουν και τις αμέτρητες θερμίδες που μας προσφέρουν «απλόχερα», πόσοι γνωρίζουμε την ιστορία που κρύβεται πίσω από αυτά τα δημοφιλή εορταστικά γλυκά;

Μελομακάρονα - το γλυκό της μακαρίας

Με πρωταγωνιστικό ρόλο να παίζει στην παρασκευή τους το μέλι, το τριμμένο καρύδι και τα μοσχομυριστά μπακαρικά, τα μελομακάρονα τοποθετούνται στο χρόνο πολύ παλαιότερα από ό,τι νομίζουμε. Η ονομασία τους προκύπτει από το συνδυασμό δύο λέξεων: «μέλι» και «μακαρόνι». Και ενώ όλοι έχουμε την εντύπωση πως το «μακαρόνι» πρόκειται για ιταλικής καταγωγής λήμμα, στην πραγματικότητα προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη «μακαρία», που σημαίνει «απόλυτη ευτυχία». Η μακαρία στην αρχαία Ελλάδα ήταν ένα κομμάτι άρτου, μία ψυχόπιτα που προσφερόταν μετά τις κηδείες, όπως σήμερα προσφέρονται τα κόλλυβα!

Έπειτα, κατά την μεσαιωνική εποχή, η μακαρία μετονομάστηκε σε μακαρωνία, η οποία ήταν ένα νεκρώσιμο δείπνο με βασικό συστατικό τα ζυμαρικά. Τη λέξη αυτή ενέταξαν στο λεξιλόγιό τους οι Λατίνοι και στη συνέχεια οι Ιταλοί ταυτίζοντάς την με τα αγαπημένα μας σήμερα ζυμαρικά! Τα γαλλικά γλυκά «macaron» επίσης προέρχονται από την μακαρωνία. Σταδιακά με την πάροδο του χρόνου προστέθηκε στον άρτο το μέλι και έτσι προέκυψαν τα σύγχρονα μελομακάρονα.

Το γλυκό όμως αυτό συνδέθηκε με τις γιορτές των Χριστουγέννων χάριν στους Μικρασιάτες Έλληνες, οι οποίοι συνήθιζαν να το φτιάχνουν την περίοδο του Δωδεκαημέρου, από τα Χριστούγεννα δηλαδή μέχρι την παραμονή των Φώτων. Το αποκαλούσαν «φοινίκι» καθώς για την παρασκευή του χρησιμοποιούσαν τον καρπό του φοίνικα, τους κουρμάδες. Ο λόγος που καθιερώθηκε ως χριστουγεννιάτικο γλυκό δεν είναι άλλος παρά το μέλι, το οποίο συμβολίζει την ευζωία και την καλοτυχία!

Κουραμπιές - το χριστουγεννιάτικο μπισκότο

Φρέσκο βούτυρο, αλεύρι, αμύγδαλα, ροδόνηρο και άφθονη ζάχαρη άχνη. Μόλις περιέγραψα το αγαπημένο μας μπισκότο των Χριστουγέννων, το οποίο έχει και αυτό την ενδιαφέρουσα ιστορία του. Ο κουραμπιές αποτελεί αμάλγαμα στοιχείων και παραδόσεων τόσο της Δύσης όσο και της Ανατολής. Τα παλιά τα χρόνια οι άνθρωποι με σκοπό να διατηρούν περισσότερο καιρό «άθικτο» τον άρτο τον έψηναν δύο φορές. Αυτήν την τεχνική οι Έλληνες την ονόμασαν «δίπυρον», ενώ οι Λατίνοι «bis-cuit». Την μεσαιωνική εποχή, επικράτησε ο όρος «biscuit» για να προσδιορίζονται τα μπισκότα με την μορφή που γνωρίζουμε σήμερα. Αυτά τα γλυκίσματα θέμα χρόνου ήταν να εξαπλωθούν μέσω του εμπορίου από την Γηραιά Ήπειρο στην Ασία.

Έτσι, από την ένωση του λατινικού «bis» με το ανατολίτικο «kura», που σημαίνει «ξερός», προέκυψε το τουρκικό «Kurabiye». Το μέρος που τημήθηκε ιδιαίτερα η παρασκευή του κουραμπιέ ήταν η Μικρά Ασία και η Καρβάλη της Καππαδοκίας. Μετά το 1922, όταν άρχισαν να καταφτάνουν σωρηδόν στα ελληνικά εδάφη οι εκδιωγμένοι Έλληνες Ορθόδοξοι από την Οθωμανική αυτοκρατορία, μαζί με την ψυχή και τον πολιτισμό τους, μας μύησαν και στην πλούσια γαστρονομία τους. Με αυτόν τον τρόπο η συνταγή του κουραμπιέ διαδόθηκε σε όλη την Ελλάδα και έγινε ιδιαίτερα αγαπητή από τον λαό.

Το γλυκό αυτό δεν απαντάται μόνο στη χώρα μας αλλά και στα υπόλοιπα Βαλκανικά κράτη, κυρίως στην Αλβανία και την Τουρκία. Ακόμη, σε πολλές περιοχές της ελληνικής επικράτειας, ο κουραμπιές δεν έχει την τιμητική του μόνο τα Χριστούγεννα αλλά και σε κάθε είδους γιορτής ή χαράς, όπως σε γάμους, βαφτίσεις, πανηγύρια ακόμα και το Πάσχα στην Ανάσταση αφού συμβολίζει την ευτυχία και την καλοτυχία.

Δίπλες - η διπλή απόλαυση

Μπορεί τα μελομακάρονα και οι κουραμπιέδες να είναι τα πιο δημοφιλή γιορτινά γλυκά, αυτό όμως δε σημαίνει πως και οι δίπλες δεν έχουν τους οπαδούς τους και τη νοστιμιά τους. Πρόκειται για λεπτή ζύμη η οποία διπλώνεται, τηγανίζεται σε καυτό λάδι και ολοκληρώνεται αφού τη βουτήξουμε σε σιρόπι μελιού και της προσθέσουμε κανέλα. Οι δίπλες παραδοσιακά περιέχουν στη ζύμη τους αυγά, αν ωστόσο τα παραλείψουμε το γλυκό θα μοιάζει περισσότερο με το κρητικό ξεροτήγανο.

Τις δίπλες τις συναντάμε σε πολλά μέρη ανά την Ελλάδα με διάφορες ονομασίες και μορφές, η Πελοπόννησος όμως κατέχει τον τίτλο της «γενέτειρας» τους. Αν και είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τα πρωτοχρονιάτικα οικογενειακά τραπέζια, προσφέρονται ως παραδοσιακό γλυκό σε γάμους, αρραβώνες και βαπτίσεις. Οι δίπλες συμβολίζουν τα σπάργανα του Χριστού και το μέλι που τις «περιλούζει» την ευζωία και την καλοτυχία που προσδοκάμε από το νέο έτος!

Βασιλόπιτα - η πρώτη γλυκιά απόλαυση του νέου έτους

Δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπάρξει πρωτοχρονιάτικο τραπέζι χωρίς να το κοσμήει η βασιλόπιτα! Κάθε Πρωτοχρονιά, ανυπομονούμε μικροί και μεγάλοι να κόψουμε την αγαπημένη μας πίτα και όλοι ευχόμαστε να είμαστε εμείς οι τυχεροί που θα κερδίσουμε το φλουρί. Σύμφωνα με την παράδοση, τη βασιλόπιτα την κόβει ο σπιτονοικοκύρης -αφού πρώτα την σταυρώσει τρεις φορές- και τα αρχικά κομμάτια ανήκουν πάντοτε στον Χριστό, την Παναγία, τον Άγιο Βασίλη και τον φτωχό!

Η ιστορία αυτής της πίτας συνδέεται άρρηκτα με την ορθόδοξη θρησκευτική παράδοση και φυσικά με το πρόσωπο του Αγίου Βασιλείου. Μεταφερόμαστε περίπου 1500 χρόνια πίσω, όταν ο Μέγας Βασίλειος ήταν επίσκοπος στην Καισάρεια της Καππαδοκίας. Κάποια στιγμή ο Έπαρχος της Καππαδοκίας κινήθηκε ενάντια της Καισαρείας με σκοπό να την λεηλατήσει και υποδουλώσει. Τότε ο Άγιος ζήτησε από όλους τους κατοίκους να παραδώσουν ό,τι πολύτιμο χρυσαφικά και τιμαλφή είχαν στην κατοχή τους για να τα προσφέρουν στον Έπαρχο, μήπως εκείνος τα δεχόταν ως «λύτρα» και δεν πείραζε εν τέλει την πόλη. Ο Έπαρχος τελικά δεν έφτασε ποτέ για να προκαλέσει κακό και τα κοσμήματα μεγάλης αξίας που είχαν συγκεντρωθεί δεν ήξερε ο Άγιος Βασίλης σε ποιον ακριβώς ανήκουν. Γι' αυτό, με το περί δικαιοσύνης αίσθημα που τον διακάτεχε, διέταξε να παρασκευαστούν μικροί άρτοι και στον καθένα να τοποθετεί εντός κάποιο τιμαλφή ή νόμισμα. Οι άρτοι αυτοί μοιράστηκαν σε όλους τους κατοίκους της Καισαρείας και όλοι κέρδισαν πίσω κάτι πολύτιμο.

Από αυτό το γεγονός προέκυψε η βασιλόπιτα που κόβουμε κάθε Πρωτοχρονιά και συμβολίζει την καλοψυχία, τη δικαιοσύνη και τη μεγαλοψυχία όπως υπέδειξε τότε ο Άγιος Βασίλειος. Το φλουρί που κρύβεται εντός της πίτας, σύμφωνα με την παράδοση, φέρνει «γούρι», καλή τύχη δηλαδή για όλη την νέα χρονιά σε όποιον στο κομμάτι βρεθεί.

Χριστόψωμο - το ψωμί του Χριστού

Το Χριστόψωμο παρασκευάζεται σύμφωνα με την παράδοση δύο-τρεις μέρες πριν τα Χριστούγεννα και κοσμήι κάθε γιορτινό τραπέζι. Η συνταγή του δεν είναι ιδιαίτερα περίπλοκη, αλλά απλή συμβολίζοντας έτσι την ταπεινότητα του Χριστού. Η ιδιαιτερότητα αυτού του άρτου έγκειται στην περίτεχνη διακόσμησή του, η οποία διαφέρει από περιοχή σε περιοχή ανάλογα με τα ήθη και τα έθιμα του κάθε τόπου. Ζυμαρένιοι σταυροί, καρύδια και σουσάμι συντελούν στην εντυπωσιακή εμφάνιση του Χριστόψωμου, ενώ στη διακόσμηση του παίζει μεγάλο ρόλο και η επαγγελματική ιδιότητα του σπιτονοικοκύρη!

Τα πιο φημισμένα Χριστόψωμα είναι το σαρακατσάνικο, που αναπαριστά στιγμές από την ποιμενική ζωή, καθώς και το κρητικό που συνοδεύεται από ολόκληρη ιεροτελεστία. Ο άρτος αυτός συμβολίζει την οικογένεια και κόβεται παραδοσιακά με τα χέρια και όχι με μαχαίρι. Το Χριστόψωμο πρόκειται για ένα χριστουγεννιάτικο έθιμο που συνδέεται στενά όχι μόνο με το έθνος αλλά και με την θρησκεία μας.

Ελευθερία Κουράση

Ο κόσμος των βιβλίων

Η «φιλιαναγνωσία» είναι μια διαδικασία με δημιουργικό ερέθισμα για τον ανθρώπινο νου. Είναι μια αναγνωστική διαδικασία που συνοδεύεται από ένα σύνολο ενεργειών με καθορισμένη τάξη που αφορούν το σκοπό της ανάγνωσης. Η λέξη «φιλιαναγνωσία» προέρχεται **φιλ- + ανάγνωσ(η) + -ία, (μεταφραστικό δάνειο) γαλλική aimer lire**. Αφορά καθαρά την αγάπη για το διάβασμα αλλά και για την διαδικασία της ανάγνωσης.

Πόσο συνδέουμε τη φιλιαναγνωσία με τον τρόπο ζωής μας από την προσχολική ηλικία μέχρι την ενήλικη ζωή μας; Τα σημερινά παιδιά έχουν καλλιεργήσει την αγάπη για τη λογοτεχνία, τη λογοτεχνική γραφή και την ποίηση καθ' όλη τη διάρκεια των σχολικών τους χρόνων; Η πιο πρόσφατη έρευνα για τη φιλιαναγνωσία διενεργήθηκε από το Qed Research Institute για την εφημερίδα **Το Βήμα** (Δεκέμβριος του 2018). Εκεί καταγράφεται ότι το 56% των Ελλήνων δε διαβάζουν ούτε ένα βιβλίο το χρόνο και μόνο το 10% διαβάζουν 4 έως 7 βιβλία. Στατιστικά, μόνο **10%** του ελεύθερου χρόνου αφιερώνεται στα βιβλία από τους Έλληνες.

Η αγάπη για το βιβλίο και το διάβασμα είναι έμφυτη σε κάποιους ανθρώπους. Σε όλους, όμως, μπορεί να καλλιεργηθεί σε κάθε ηλικία και τα οφέλη από αυτό θα είναι πολλαπλά. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο πρέπει εμείς οι ενήλικες να εμψυχήσουμε στους εαυτούς μας και στα παιδιά μας την αγάπη για τα βιβλία! Η ανάγνωση είναι μια σημαντική «τροφή» για τον ανθρώπινο εγκέφαλο.

Η φιλιαναγνωσία έχει την ικανότητα να:

- **Μειώνει το στρες.** Διότι το μυαλό συγκεντρώνεται μόνο στο διάβασμα, ηρεμεί την καρδιά αλλά και τους μυς.
- **Ενισχύεται η μνήμη.** Το διάβασμα «αναγκάζει» τον αναγνώστη να θυμάται ονόματα και λεπτομέρειες προκειμένου να κατανοήσει το κείμενο και εξασκεί το μυαλό προλαμβάνοντας ασθένειες που αφορούν τον εγκεφαλικό εκφυλισμό, όπως η άνοια.
- **Είναι ο καλύτερος δάσκαλος.** Είναι ο πιο έξυπνος τρόπος στην κατανόηση της ιστορικής πραγματικότητας. Μέσω της συναισθηματικής προσέγγισης των γεγονότων, ο αναγνώστης αφουγκράζεται καλύτερα τα ιστορικά γεγονότα. Όσο πιο ευρεία είναι η γκάμα των βιβλίων που διαβάζει κάποιος, τόσο πιο πολλά ανακαλύπτει για τον κόσμο στο παρελθόν, το παρόν και το μέλλον.
- **Διευρύνει τη φαντασία.** Το άτομο αναζητά την αλήθεια! Δεν μένει παθητικός δέκτης αλλά ενεργητικός! Επεξεργάζεται, αναζητά, κρίνει!
- **Δημιουργεί άτομα με λογοτεχνικό ταλέντο.** Μέσα από την λογοτεχνία σε αρκετά άτομα έχει γεννηθεί η αγάπη για την συγγραφή!

Βασιλική Ανθή Κουδουμά
Εκπαιδευτικός, Δημοτικής Εκπαίδευσης

Καλοκαιρινός Ρεμβασμός

Ρηχές οι σκέψεις μας
στερημένες φιλοσοφικών συνειρμών
σαν πλοία που προσάραξαν σε ξέρα
και δεν λένε να μετακινηθούν
σα βυθισμένα σκαριά
κατάντικρυ στον ήλιο που μεσουραναί
με φαγωμένες τις άγκυρες από την σκουριά.
Κάποτε κάποτε έχουμε την αίσθηση του μάταιου
των προσπαθειών μας
κι άλλοτε ελπίζουμε τυφλά
σ' έναν από μηχανής θεό
που θα μας σώσει από την μωρία μας.
Καθισμένοι στην αμμουδιά
πετάμε πλατιά βότσαλα
που αναπηδούν στα κύματα
σαν ευλύγιστα δελφίνια.
Τίποτα δεν μας παρηγορεί
παρά μόνο ετούτος ο ρεμβασμός
(κάποιο καλοκαιρινό μεσημέρι)
που είναι απλά μία πρόφαση
για να ξεχνάμε την μοναξιά μας.

ΣΧΟΛΙΑ: Το ποίημα θέλει να αποδώσει κάποιο παράπονο για την εσωτερική μοναξιά που μπορεί να νιώσει ο κάθε άνθρωπος όταν αισθάνεται πως όλες οι προσπάθειές του καταλήγουν στο κενό, και πως οι αποτυχίες του τον αποδεικνύουν "μωρό". Ειδικότερα για τον καλλιτέχνη αποτυχία είναι η έλλειψη έμπνευσης καθώς και η αμφιθυμία, όταν διερωτάται αν τα γραπτά του έχουν κάποια αξία ή όχι. Τέλος, η μόνη παρηγοριά που βρίσκει ο ποιητής στις παραπάνω σκέψεις του είναι να καθίσει στην ακρογιαλιά και να αφήσει τον εαυτό του ελεύθερο να ρεμβάσει.

Θεωνάς Χαρατσής

Ο ΔΙΚΟΣ ΜΟΥ ΑΪ-ΒΑΣΙΛΗΣ.

Ο πιο δημοφιλής αφηγηματικός ήρωας στη δημιουργική γραφή των νηπίων

Ελένη Α. Ηλία

Εισαγωγή

Ο Αϊ-Βασίλης συνιστά ασφαλώς το διαχρονικά δημοφιλέστερο πρόσωπο για τα παιδιά μας. Στο παρόν τεύχος θα παραθέσουμε κείμενα μαθητών νηπιαγωγείων στη δυτική Αττική της περιόδου 2000-2020, που αναφέρονται στον Αϊ-Βασίλη. Τα κείμενα αυτά προέκυψαν στο πλαίσιο διαφορετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, μαρτυρούν ωστόσο όλα εξίσου εύγλωπτα την εικόνα, την αντίληψη που έχουν σχηματίσει για εκείνον τα νήπια. Άλλοτε το ερέθισμα ή το επίκεντρο του σχετικού εκπαιδευτικού προγράμματος ήταν το πιο αγαπημένο βιβλίο κάθε νηπίου, άλλοτε διάφορα ποιητικά ή πεζά έργα που αποτέλεσαν αντικείμενο διδασκαλίας στην τάξη, άλλοτε κάποιο καθορισμένο στοιχείο από το φυσικό ή το τεχνητό περιβάλλον κι άλλοτε οι ελεύθερες ζωγραφιές που δημιούργησαν τα ίδια τα νήπια.

Ο Αϊ-Βασίλης στις παρουσιάσεις των αγαπημένων βιβλίων των νηπίων

Στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα όπου τα νήπια αναφέρονταν στα πιο αγαπημένα τους βιβλία, προκειμένου να λειτουργήσουν ως διαμεσολαβητές για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας στους συμμαθητές τους, στα τρία από τα είκοσι τρία κείμενα παρουσίασης, κάνουν λόγο για τον Αϊ-Βασίλη, καθώς συνιστά βασικό ήρωα των αντίστοιχων βιβλίων:

«Ένα παιδάκι δεν είχε αδερφάκια. Όμως θα ήθελε τόσο πολύ ένα αδερφάκι... Ζήτησε τη βοήθεια του Αϊ-Βασίλη... Ο Αϊ-Βασίλης πήγε κρυφά την Πρωτοχρονιά κι άφησε στο δωμάτιό του ένα μωράκι... Οι γονείς του αγόρασαν ένα κρεβατάκι-κούνια για το μωρό, και μια κούνια στην αυλή για το παιδάκι.»

«Ο Άγιος Βασίλης τη μέρα που γιόρταζε, μοίραζε στα παιδιά δώρα. Σε μένα έφερε ένα αρκουδάκι. Ο Αϊ-Βασίλης αγαπάει όλα τα παιδιά αλλά σε κάποια δεν φέρνει δώρα, ώσπου να γίνουν καλά παιδιά. Όλα τα παιδιά μάς κάνει να είμαστε καλά το γάλα. Όταν το πίνουμε, χαμογελάμε κι έτσι γινόμαστε καλά παιδιά.»

«Το μικρό σκυλάκι του Αϊ-Βασίλη δίψασε και βγήκε έξω για να πάει στο ποτάμι, επειδή το νερό στο σπίτι ήταν μόνο για τον Αϊ-Βασίλη και τα ξωπικά του. Όμως το σκυλάκι ήταν πολύ μικρό κι έχασε το δρόμο του μέσα στη νύχτα.

Όταν κατάφερε να γυρίσει σπίτι, ο Αϊ-Βασίλης του έκανε δώρο ένα κόκκινο κουδουνάκι, για να το φοράει στο λαιμό του και να μπορούν να το βρίσκουν όποτε χάνεται.»

Ο Αϊ-Βασίλης σε κείμενα νηπίων για διδαχθέντα πεζά έργα

Στις περιπτώσεις που τα εκπαιδευτικά προγράμματα αναφέρονται σε πεζά έργα, η δημιουργική γραφή εκφράζει την εμπλοκή των νηπίων στα αφηγηματικά δρώμενα, τις προσδοκίες τους για την εξέλιξη της υπόθεσης με βάση τις ενδείξεις που παρέχονται στο κείμενο (Iser, 1990), την ταύτισή τους με συγκεκριμένους λογοτεχνικούς ήρωες (Booth, 1987).

Η παγιωμένη και ακλόνητη εικόνα που έχουν τα νήπια για τον Αϊ-Βασίλη, προκύπτει καθώς εκφράζουν την αναγνωστική ανταπόκρισή τους στο διήγημα του Φώτη Κόντογλου, «Το βλοημένο μαντρί», όπου ο άγιος, προκειμένου να δοκιμάσει την πίστη των ανθρώπων, εμφανίζεται ως πάμπωχος γέροντας. Όλοι οι πλούσιοι την παραμονή της Πρωτοχρονιάς του κλείνουν την πόρτα τους, θεωρώντας τον ενοχλητικό ζητιάνο και μόνον ένας νεαρός βοσκός με την οικογένειά του τον δέχονται στο καλύβι τους και προθυμοποιούνται να μοιραστούν μαζί του το λιγοστό φαγητό τους:

«Όταν ο Αϊ-Βασίλης ντύνεται ζητιάνος για να δοκιμάσει τους ανθρώπους, οι περισσότεροι δεν του ανοίγουν την πόρτα τους. Έτσι εκείνος αποφασίζει να επισκέπτεται τον κόσμο, φορώντας πάντα την καλή του στολή και κουβαλώντας δώρα για όλους, ώστε όλοι οι άνθρωποι να τον δέχονται στα σπίτια τους».

Το κείμενο που ακολουθεί παρήγαγε μαθητής, όταν η σχολική τάξη κλήθηκε να γράψει το Ημερολόγιο του Τρελαντώνη, επινοώντας νέες περιπέτειες για τον άτακτο ήρωα του ομώνυμου βιβλίου της Πηνελόπης Δέλτα:

«Όταν η θεία βγήκε για ψώνια και ο θεός έπλενε κάτω το αμάξι, κλείστηκα στο δωμάτιό μου για να μην με δουν τ' αδέρφια μου και έσπασα το παιχνίδι που μου έφερε δώρο ο Αϊ-Βασίλης. Τότε ο Άγιος Βασίλης γύρισε από την καμινάδα και μου είπε ότι θα το σκεφτεί πολύ αν θα μου ξαναφέρει ποτέ δώρο. Έμεινα στο δωμάτιο κι έκλαιγα όλη την ημέρα. Αυτό που έγινε το κράτησα απ' όλους μυστικό. Όταν ήρθαν τ' αδέρφια μου και με ρώτησαν τι έχω, τους είπα ότι έχω χτυπήσει».

Το επόμενο κείμενο, το αφηγήθηκε μαθήτρια, αναφερόμενη στο έβδομο κεφάλαιο του έργου του *Εξυπερύ, Ο Μικρός Πρίγκιπας*. Σε αυτό ο πιλότος, αγχωμένος που δεν μπορούσε να επισκευάσει το αεροπλάνο του ενώ το πόσιμο νερό λιγόστευε δραματικά, αποπήρε το Μικρό Πρίγκιπα, που ήθελε να κουβεντιάσουν για το τριαντάφυλλό του. Το αγόρι πληγώθηκε και ξέσπασε σε κλάματα. Τότε ο πιλότος μετανιωμένος, εγκατέλειψε τη δουλειά του, για να το παρηγορήσει. Προκειμένου τα νήπια να εκφράσουν την αναγνωστική εμπειρία τους από το συγκεκριμένο κεφάλαιο, με αφορμή τη φράση του βιβλίου «Είναι τόσο μυστήρια η χώρα των δακρύων!», καλούνται να την εξερευνήσουν:

«Ο Μικρός Πρίγκιπας έκλαιγε, γιατί έψαχνε την κότα του και δεν την έβρισκε πουθενά. Ο Αϊ-Βασίλης έκλαιγε κι αυτός, γιατί ο Μικρός Πρίγκιπας που μένει μαζί του, έλειπε από το σπίτι. Έτσι συναντήθηκαν οι δυο τους στη χώρα των δακρύων. Κανόνισαν να πάνε την Κυριακή στο παζάρι και ν' αγοράσουν άλλη κότα για το Μικρό Πρίγκιπα κι έναν κόκορα για να ξυπνάει τον Άγιο Βασίλη».

Ο Αϊ-Βασίλης σε κείμενα νηπίων για διδαχθέντα ποιήματα

Όταν αφετηρία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων συνιστούν ποιήματα, στη δημιουργική γραφή των νηπίων αποτυπώνονται οι διαφορετικές εικόνες που σχηματίζονται στην αντίληψή τους, ως αποτέλεσμα της εικονοπλαστικής ιδιότητας του ποιητικού λόγου (Καλλέργης, 1995 και Μπενέκος, 1981). Η πρώτη από τις αφηγήσεις αυτής της κατηγορίας επικεντρώνεται στο απόσπασμα του Β' μέρους του έργου «Χριστούγεννα» του *Κωστή Παλαμά*, που περιγράφει το χριστουγεννιάτικο τραπέζι, όπου κάθεται συγκεντρωμένη η οικογένεια:

Αχ! Αχ! Χριστουγεννιάτικο
της φαμελιάς τραπέζι,
που ταίρι-ταίρι η όρεξη
με την αγάπη παίζει.

Τα ποτηράκια νχούν γλυκά,
λαμποκοπούν τα πιάτα.
Γύρω φαιδρά γεράματα
και προκομμένα νιάτα...

«Ηθελα πολύ να δω τον Άι-Βασίλη. Έτσι κάθισα ακίνητη κάτω από το Χριστουγεννιάτικο δέντρο και έκανα την κούκλα. Ο Αϊ-Βασίλης μπήκε από την καμινάδα και πήγε στο χριστουγεννιάτικο τραπέζι που ήταν γεμάτο κουραμπιέδες, μελομακάρονα και άλλα γλυκά. Έφαγε όλους τους κουραμπιέδες και λέρωσε τα ρούχα του, το τραπεζομάντιλο και το πάτωμα. Τα έκανε όλα κάλια».

Το παρακάτω κείμενο αναφέρεται στο ποίημα «*Η Σακαράκα*», της *Ρένας Καρθαίου*, όπου ένα παμπάλαιο αυτοκίνητο κινείται προξενώντας δυνατό θόρυβο μέχρι τη στιγμή που ακινητοποιείται από βλάβη:

Γκραν και γκραν και τρίκι τράκα,
δεξ! Περνάει μια σακαράκα.
Αγωνίζεται μπαμ-μπουμ,
παλιοσίδερα χτυπούν...

«Ένα παλιό κόκκινο αυτοκίνητο περνά από μια εξοχή που χιονίζει. Ταφνικά σκάνε τα λάστιχα και το αυτοκίνητο μένει ακίνητο. Ευτυχώς όμως περνά από εκεί ο Αϊ-Βασίλης. Βλέπει τον οδηγό μόνο του στο κρύο και αμέσως σκέφτεται να τον βοηθήσει. Του χαρίζει καινούρια λάστιχα, για να συνεχίσει το ταξίδι του».

Ο Αϊ-Βασίλης σε κείμενα νηπίων, με ερεθίσματα διάφορα αντικείμενα

Για το πρώτο ατομικό κείμενο που περιλαμβάνεται εδώ, ερέθισμα αποτέλεσε ένα παλιό κλειδί:

«Ο Αϊ-Βασίλης έχει ένα καφενείο, όπου πηγαίνουν νέοι και γέροι για να τρώνε. Εκεί φυλάει και τα δώρα, που μοιράζει στα παιδιά την πρωτοχρονιά. Ένα βράδυ εγώ και οι φίλοι μου βρήκαμε το κλειδί του καφενεϊού, που του είχε πέσει στο δρόμο. Ανοιξαμε το καφενείο του και μπήκαμε κρυφά για να δούμε τα δώρα. Ύστερα φύγαμε χωρίς να πειράξουμε τίποτα».

Το παρακάτω κείμενο παράχθηκε με ερέθισμα τα πεσμένα στο σχολικό προαύλιο φθινοπωρινά φύλλα:

«Όταν έρχεται το χιόνι στα βουνά, τα φύλλα των δέντρων πέφτουν κάτω. Τότε εγώ στολίζω με τα πεσμένα φύλλα, πολλά δέντρα για τα Χριστούγεννα κι ο Αϊ-Βασίλης έρχεται στον κήπο μου και αφήνει δώρα. Έχει κι αυτός στην αυλή του όλο το χρόνο ένα έλατο, στολισμένο με κίτρινα φύλλα».

Ακολουθεί κείμενο που παρήγαγε νήπιο, με ερέθισμα τα στολίδια του χριστουγεννιάτικου δέντρου:

«Ο Θεός μάς έφερε παιχνίδια και στολίσαμε το δέντρο για τα Χριστούγεννα. Τότε κάθισαν στα κλαδιά του δέντρου κίτρινα πουλάκια και κελαηδούσαν. Εμείς με αυτήν τη μουσική τραγουδήσαμε τα κάλαντα. Όταν μας άκουσε ο Αϊ-Βασίλης, ήρθε να μας μοιράσει τα δώρα μας».

Η παράθεση των κειμένων των νηπίων ολοκληρώνεται με αυτό που προέκυψε με ερέθισμα μια ζωγραφιά με ελεύθερο θέμα. Η ομαδική αφήγηση για την παιδική ζωγραφιά, μετατράπηκε μάλιστα στη συνέχεια σε θεατρικό δρώμενο, που αξιοποιήθηκε στη χριστουγεννιάτικη εκδήλωση του νηπιαγωγείου. Όταν η σχολική παράσταση συνιστά αβίαστη εξέλιξη της εκπαιδευτικής δραστηριότητας και είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με τις εμπειρίες της καθημερινότητας στη σχολική τάξη, προκύπτουν πολλαπλά οφέλη για τους συμμετέχοντες σε αυτή μαθητές. Καταρχάς επιτυγχάνεται απολύτως το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, που αποτελεί πρωταρχική επιδίωξη κάθε σχολικής θεατρικής παράστασης (Γραμματάς, 2014). Επίσης, καθώς η παράσταση συνιστά εξ ολοκλήρου δημιούργημα των ίδιων των μαθητών, συμβάλλει στην αυτογνωσία, την αυτοπεποίθηση, την αισιοδοξία τους, τη μεταξύ τους ουσιαστική επικοινωνία αλλά και τη συλλογική επικοινωνία τους με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον τους. Κατά συνέπεια, η διαδικασία της απόδοσης της δημιουργικής γραφής των μαθητών με τη μορφή θεατρικής παράστασης, θα αποτελέσει επιπλέον ένα εξαιρετικά ισχυρό κίνητρο για την ενασχόλησή τους με τη δημιουργική γραφή και στις

επόμενες σχολικές τάξεις (Ηλία & Ματσαγγούρας, 2006), προσφέροντάς τους τελικά την ευτυχία, που επιφυλάσσει η δημιουργικότητα (Φρομ, 1971):

Στο Βόρειο Πόλο

Αφηγητής: Ένα αγοράκι παίζει στον κήπο μόνο του. Τα αδερφάκια του που είναι δίδυμα, είναι ακόμη μωρά. Δεν μπορεί να παίξει μαζί τους στον κήπο. Θα προτιμούσε να βρίσκεται στον παιδικό σταθμό, για να παίζει με τους φίλους του. Τώρα όμως είναι Καλοκαίρι. Όπως παίζει με το αεροπλανάκι του, θυμάται που οι γονείς του έχουν πει ότι τα Χριστούγεννα θα πάνε στο Παρίσι. Θα δουν τη γιαγιά και τον παππού, που μένουν εκεί. Έτσι στο παιχνίδι του ταξιδεύει με τη φαντασία του στο Παρίσι, για να γιορτάσει τα Χριστούγεννα.

Γιαγιά: Σου αρέσουν τα μπισκοτάκια που σου έφτιαξα;

Παιδάκι: Γιαγιά μου είναι τα καλύτερα του κόσμου. Σε ευχαριστώ.

Αφηγητής: Τότε το αγόρι βλέπει απ' το παράθυρο τον Αϊ-Βασίλη με τ' άσπρα του γένια να πετάει με το έλκηθρό του πάνω από την πόλη. Ρίχνει τα δώρα των παιδιών από τις καμινάδες και ξαφνικά προσγειώνεται έξω από το παράθυρο.

Αϊ-Βασίλης: Καλησπέρα μικρέ μου.

Παιδάκι: Καλησπέρα Άγιε Βασίλη. Πέρασε να ξεκουραστείς.

Αϊ-Βασίλης: Έλα κάθισε στην αγκαλιά μου να τα πούμε.

Παιδάκι: Άγιε Βασίλη, πώς καταφέρνεις και πετάς;

Αϊ-Βασίλης: Ταΐζω τους τάρανδους αυτή τη μαγική σκόνη. Έτσι γίνονται ιπτάμενοι.

Παιδάκι: Τι ωραίο κόκκινο χρώμα! Τι γεύση έχει;

Αϊ-Βασίλης: Γεύση φράουλα.

Παιδάκι: Να τη δοκιμάσω κι εγώ;

Αϊ-Βασίλης: Αν σου αρέσει να πετάς, μπορώ να σε πάρω μαζί μου με το ιπτάμενο έλκηθρό μου, για να δεις το εργαστήρι μου στο Βόρειο Πόλο. Διάλεξα εσένα ανάμεσα σε όλα τα παιδιά, γιατί είσαι το πιο καλό παιδάκι του κόσμου. Σε βλέπω που μαζεύεις το δωμάτιό σου, για να μην κουράζεις τη μαμά σου. Έχεις μάθει να κάνεις μπάνιο μόνος σου και ποτίζεις τα λουλούδια, για να τη βοηθήσεις. Μόλις μοιράσω τα δώρα, θα γυρίσω να σε πάρω.

Γιαγιά: Καλώς τον Άγιο Βασίλη. Δοκίμασε τους κουραμπιέδες μου.

Αϊ-Βασίλης: Μου αρέσουν πάρα πολύ. Γίνεται να τους φάω όλους;

Γιαγιά: Βέβαια. Είναι όλοι δικοί σου. Για τον εγγονό μου θα φτιάξω άλλους.

Αϊ-Βασίλης: Ευχαριστώ. Καληνύχτα.

Παιδάκι: Καληνύχτα, θα σε περιμένω.

Αφηγητής: Ο Άγιος Βασίλης μοιράζει τα δώρα στα παιδιά. Αφού πηγαίνει σ' όλες τις χώρες του κόσμου, γυρίζει να πάρει το παιδάκι. Όταν φτάνουν στο Βόρειο Πόλο, τα ζωτικά παίζουν «Περνά-περνά η μέλισσα».

Παιδάκι: Τι κρύο είναι αυτό! Ευτυχώς που φοράω το μπουφάν με τη γούνα.

Ζωτικό: Κοιμάτε ένα αγοράκι. Έλα κοντά μας. Ετοιμάζουμε τη μηχανή που φτιάχνει τα παιχνίδια των παιδιών. Την πλένουμε και βάζουμε καινούριες μπαταρίες.

Παιδάκι: Πάμε να παίξουμε χιονοπόλεμο;

Γιαγιά ζωτικών: Δοκίμασε τα μπισκοτάκια μου. Εσείς οι άνθρωποι τα φτιάχνετε έτσι νόστιμα;

Παιδάκι: Απίστευτο! Πόσο μοιάζετε με τη δική μου γιαγιά... Ευχαριστώ για τα μπισκοτάκια σας. Είναι καλύτερα από της γιαγιάς μου!

Ζωτικό: Καλέ μας φίλε θα μείνεις για πάντα κοντά μας;

Παιδάκι: Είναι πολύ ωραία εδώ, μα πρέπει να γυρίσω στο σπίτι μου, να δω τ' αδερφάκια μου να μεγαλώνουν.

Ζωτικό: Παιδιά, ας πιάσουμε δουλειά. Να φτιάξουμε ένα αυτοκίνητο για το φίλο μας. Πάρε κι αυτά τα μπισκοτάκια για το δρόμο.

Παιδάκι: Καλή αντάμωση!

Ζωτικό: Καλό ταξίδι!

Συμπεράσματα

Από τα αποτελέσματα που παρατίθενται στην παρούσα εργασία, διαφαίνεται ο ρόλος του Αϊ-Βασίλη στην εξέλιξη της εκάστοτε αφηγηματικής υπόθεσης. Προκύπτουν χαρακτηριστικά και ιδιότητες που του αποδίδονται από τα νήπια, καθώς και ο βαθμός της επίδρασής του σε αυτά. Εμπειρίες, επιθυμίες, προσδοκίες και συναισθήματά τους συνδέονται στις αφηγήσεις τους αναπόσπαστα με τον Αϊ-Βασίλη.

Αναλυτικότερα, είτε το ερέθισμα της δημιουργικής γραφής των νηπίων είναι πεζογράφημα είτε ποίημα είτε κάποιο φυσικό ή άλλο αντικείμενο, ο Αϊ-Βασίλης είναι συχνότατα παρών. Διαχρονικός όσο και οικείος, λειτουργεί ως ο από μηχανής Θεός, που δίνει τη λύση σε κάθε κρίσιμη στιγμή για τα βασικά αφηγηματικά πρόσωπα. Γίνεται ο αποδέκτης των παιδικών επιθυμιών, ενδιαφερόντων και προσδοκιών. Αποτελεί το πρόσωπο που προσφέρει ασφάλεια, αποδίδοντας τον έπαινο ή την τιμωρία, εφόσον η κρίση του θεωρείται πάντοτε δίκαιη και αδιαμφισβήτητη. Η εικόνα των νηπίων για εκείνον συνοψίζεται σταθερά στη διάθεση για προσφορά, στην πρόθεση να ωφελεί τους ανθρώπους. Συμβολίζοντας την αγάπη, την καλοσύνη, εμπνέει αδιάκοπα στα νήπια την αισιοδοξία και την ευαισθησία. Ταυτόχρονα όμως ο Αϊ-Βασίλης δεν εμφανίζεται ως πρόσωπο εξιδανικευμένο, εξωπραγματικό. Έχει ανθρώπινες αδυναμίες και αρκετά κοινά στοιχεία με τα παιδιά. Είναι παιχνιδιάρης, λαίμαργος, κάνει ζημιές, συνιστώντας έτσι μια ανεξάντλητη πηγή χαράς και ευφορίας για εκείνα. Τέλος, οι αντιλήψεις των νηπίων για τον Αϊ-Βασίλη είναι συγκλίνουσες και πλήρως αφομοιωμένες, προφανώς ως αποτέλεσμα αναγνωστικών και άλλων προσωπικών κοινών εμπειριών τους.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Booth, W. C. (1987). *The Rhetoric of Fiction*. Middlesex: Penguin Books.

Iser, W. (1990). *The Implied Reader. Patterns of Communication in Prose Fiction from Bunyan to Beckett*. Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press.

Γραμματιάς, Θ. (2014). *Το θέατρο στην εκπαίδευση. Καλλιτεχνική έκφραση και παιδαγωγία*. Αθήνα: Διάδραση.

Ηλία, Ε. και Ματσαγγούρας Η. (2006). Από το παιχνίδι στο λόγο: Παραγωγή παιδικών κειμένων μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες. Στο Π. Παπούλια-Τζελέπη, Α. Φτερινιάτη, Κ. Θηβαίος (Επιμ.), *Έρευνα και Πρακτική του Γραμματισμού στην Ελληνική Κοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 307-317.

Καλλέργης, Η. (1995). *Προσεγγίσεις στην Παιδική Λογοτεχνία*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Μπενέκος, Α. (1981). *Ζαχαρίας Παπαντωνίου. Ένας σταθμός στην Παιδική Λογοτεχνία*. Αθήνα, 109-166.

Φρομ, Ε. (1971). *Ο φόβος μπροστά στην ελευθερία* (Δ. Θεοδωρακάτος, μτφρ.) Αθήνα: Μπουκουμάνης.

Σύλλογος Εθελοντών Πολιτικής Προστασίας Μάνδρας-Ειδυλλίας «Πατέρας»

Κυριακή 14 Νοεμβρίου

Ξεκινώντας με την υποστήριξη του ΠΥ.Σ.Ε.Θ. Ν. Βουτζα-Προβαλίνθου στον Κλασικό Μαραθώνιο 2021 παρέχοντας τις Α' Βοήθειες στους χιλιάδες δρομείς που πήραν μέρος! Τον σύλλογο μας εκπροσώπησαν οι: **Στάθης Βαγγέλης, Αργυρίου Μαρία, Ντέλια Νίκος και Δημητρώλης Χρήστος.**

Συνεχίζοντας την ίδια ημέρα με τα αποκαλυπτήρια του μνημείου των **24 συμπολιτών μας που χάθηκαν στην φονική πλημμύρα της Μάνδρας στις 15/11/2017.**

Στην τελετή παρευρέθησαν τα μέλη μας **Καπαγερίδης Μπάμπης, Κουδουμά Βασιλική, Καλούδα Άννα και Τζιτζικάκης Σπύρος.**

Κλείνοντας την μέρα, με την παρουσία των μελών μας: **Κυριαζής Γιώργος, Κατσαρέλος Μελέτης και Πρινιόλας Χρήστος** στην εκπαιδευτική συνάντηση Ο. Ε. Μ. και Σύλλογο Εφέδρων Στρατού που έγινε στην Κιάφα με θέμα την **Οργάνωση και την πειθαρχία εντός της εθελοντικής ομάδας.**

Ευχόμαστε στους εθελοντές,
τους φίλους & τα μέλη μας
**Καλά Χριστούγεννα
& Ευτυχισμένο το 2022!**

Ευχή όλων μας να συναντιόμαστε
μόνο σε χαρούμενες στιγμές τη νέα χρονιά!

**Σύλλογος Εθελοντών Πολιτικής Προστασίας
Μάνδρας-Ειδυλλίας «Πατέρας»**

Κυριακή 31 Οκτωβρίου ολοκληρώθηκε με επιτυχία η **εκπαιδευτική ημερίδα Εθελοντών** που διοργανώθηκε για πρώτη φορά από το Σύλλογό μας.

Στα πολύ θετικά της ημέρας, καταγράφονται η επαφή του ευαισθητοποιημένου πολίτη με τη δράση του Εθελοντή αλλά και η επαφή μεταξύ Εθελοντικών ομάδων και συλλόγων.

Η εκδήλωση έγινε σε συνεργασία με το **Πυροσβεστικό Σώμα Εθελοντών Ν. Βουτζά-Προβαλίνθου, την Ομάδα Εθελοντών Μεγαριτών Ο.Ε.Μ. και την ΕΕΕΔ Εθελοντών Αττικής.**

Το ΠΥΣΕΘ Ν. Βουτζά με 2 οχήματα και 8 Εθελοντές και η ΟΕΜ με 2 οχήματα και 8 Εθελοντές ανέλαβαν την **εκπαίδευση-ενημέρωση στην Πυρόσβεση.**

Η ΕΕΕΔ Εθελοντών Αττικής με 6 εθελοντές ανέλαβε την **εκπαίδευση-ενημέρωση στις Πρώτες Βοήθειες.**

Σας ευχαριστούμε από καρδιάς και είμαστε ευγνώμονες που σας έχουμε πάντα δίπλα σε κάθε μας βήμα!

Ο **Δήμος Μάνδρας-Ειδυλλίας** συμμετείχε με το νέο του υδροφόρο όχημα και εκπροσωπήθηκε από τον **Δήμαρχο κ. Στάθη Χρήστο, τον Αντιδήμαρχο Πολιτικής Προστασίας κ. Κολοβέτσο Παναγιώτη και τον Πρόεδρο Τοπικού Συμβουλίου Μάνδρας κ. Παπαιωάννου Παναγιώτη.** Σας ευχαριστούμε για τη διαρκή στήριξη του έργου των Εθελοντών του συλλόγου μας.

Ευχαριστούμε όλους όσους ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μας και συμμετείχαν είτε ατομικά είτε συλλογικά ως μέλη των:

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΘΡΙΑΣΙΟΥ ΠΕΔΙΟΥ Σ.Σ.Ε.ΕΦ Στρατιωτικός Σύνδεσμος Ελλήνων Εφέδρων

Επίλεκτη Ομάδα Ειδικών Αποστολών

Αλεποχωρίου

Μανδραϊκός Αθλητικός

Όμιλος - Ακαδημίες ΣΚΑΚΙ,

Γυμναστικής, ΤΕΝΙΣ

West Coast Cycling Team

Εξωραϊστικός σύλλογος

«Άγιος Νεκτάριος Βιλιών»

Εξ. Συλ. Εργατικών

Κατοικιών Μάνδρας

Η Νέα Ελβετία

25 Σεπτεμβρίου ο Σύλλογος Εθελοντών Πολιτικής Προστασίας Μάνδρας-Ειδυλλίας «Πατέρας», επισκέφθηκε τον **σταθμό του Πυροσβεστικού Σώματος Εθελοντών Ν. Βουτζά-Προβαλίνθου** και σε ένα εξαιρετικά φιλικό κλίμα, 20 μέλη μας, **εκπαιδεύτηκαν από τους έμπειρους συναδέλφους εθελοντές στη δασοπυρόσβεση.**

Το ΠΥΣΕΘ Νέου Βουτζά-Προβαλίνθου είναι ένα από τα καλύτερα καταρτισμένα σώματα εθελοντών πυροσβεστών της χώρας και το οποίο συνέδραμε με τις δυνάμεις του τόσο στις πρόσφατες πυρκαγιές του Δήμου μας, όσο και στις πλημμύρες που ζήσαμε παλαιότερα.

Ξεναγηθήκαμε στο χώρο τους που είναι ένας σύγχρονος και άρτια εξοπλισμένος πυροσβεστικός σταθμός.

Λάβαμε θεωρητική εκπαίδευση και κάναμε **πυροσβεστικές εγκαταστάσεις** και **ρίψεις** με τον εξοπλισμό τους και τα οχήματά τους, σε διάφορα σενάρια πυρκαγιάς.

Τέλος, γνωρίσαμε και ανταλλάξαμε απόψεις με ανθρώπους με μεγάλη εμπειρία και τεχνογνωσία στη πυρόσβεση αλλά κυρίως γνωρίσαμε **ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ!**

Εθελοντές οι οποίοι με τρομερή διάθεση, έκαναν τα πάντα για να καλύψουν και τη παραμικρή μας απορία.

Ο πλούτος του ανθρώπου βρίσκεται στην προσφορά και εμείς σήμερα, φύγαμε από το σταθμό του Ν. Βουτζά πραγματικά πολύ πλουσιότεροι!

Εις το επανιδείν καλοί μας φίλοι, σε νέες μας συναντήσεις για εκπαίδευση, αλλά και όποτε χρειαστεί ο ένας τον άλλο!

Τα νέα του Ποδηλατικού Συλλόγου Μάνδρας "West Coast"

Κυριακή 21 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε η **ποδηλατοβόλτα** που συνδιοργάνωσε η ομάδα μας με τον **Δήμο Μάνδρας-Ειδυλλίας-Οινόης-Ερυθρών** για την **Παγκόσμια Ημέρα Μνήμης Θυμάτων Τροχαίων Συγκρούσεων**.

Μικροί και μεγάλοι έκαναν ποδήλατο στη πόλη της Μάνδρας συνοδευόμενοι από την Αστυνομική αρχή της περιοχής και ποδηλάτες της ομάδας.

Στην πλατεία έγινε μάθημα οδηγικής συμπεριφοράς με το ποδήλατο από την προπονήτρια της ομάδας, ώστε να αντιληφθούν οι μικροί ποδηλάτες ότι έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις κατά την βόλτα τους με το ποδήλατο μέσα στην πόλη.

Ευχαριστούμε πολύ τον Δήμο για την στήριξη αυτής της δράσης και τον **Δήμαρχο Στάθη Χρήστο**, τους **Αντιδημάρχους Κολοβέντζο Παναγιώτη** και **Αργυρίου Σωτηρία** καθώς και την **πρόεδρο του ΔΟΚΑΠ Κουτσοδήμα Ευαγγελία**, όπου μας τίμησαν με την παρουσία τους καθώς και αντιπροσωπεία του **Μανδραϊκού** από τον **πρόεδρο Χρ. Παπακωνσταντίνου** και τον **γραμματέα Αν Κουρκούτα**.

Κυριακή 14 Νοεμβρίου στον αγώνα του **ΣΥ.Φ.Α.ΓΕ** συμμετείχαν οι αθλητές της ομάδας μας. Συγκεκριμένα η **Αδάμ Αλεξάνδρα** τερμάτισε **πρώτη** στην κατηγορία **γυναικών**, ο **Γεραλής Σπυρίδων** τερμάτισε **τέταρτος** στην κατηγορία **εφήβων**, ο **Θόδωρος Πετρίδης** τερμάτισε **πρώτος** στην κατηγορία **αντρών** ενώ στην **τρίτη θέση** της ίδιας κατηγορίας τερμάτισε ο **Χατζηκανέλλος Αριστείδης**.

Στον αγώνα έλαβαν μέρος και οι μικροί αθλητές της ακαδημίας μας οι οποίοι αρχίζουν να προσαρμόζονται σιγά σιγά στους

αγώνες και να αποκτούν εμπειρία.

Όλοι οι αθλητές έφεραν πολύ καλά αποτελέσματα ενώ μερικοί κατέλαβαν και θέσεις στο βάθρο.

Στην κατηγορία **παγκορασίδων** η **Παγώνη Κωνσταντίνα** τερμάτισε **πρώτη**, ενώ στην κατηγορία **open** ο **Παριανός Κωνσταντίνος** τερμάτισε **πρώτος** και η **Χατζοπούλου Κωνσταντίνα** τερμάτισε **τρίτη**.

Την αποστολή συνόδεψαν ο **Παγώνης Αναστάσιος** και ο **Δημητρώλης Παναγιώτης**.

29 & 31 Οκτωβρίου η αθλήτρια μας **Αδάμ Αλεξάνδρα** βρέθηκε στο **Ρέθυμνο** για να συμμετάσχει το **Σάββατο** στο **πανελλήνιο πρωτάθλημα eliminator** όπου τερμάτισε στην **τρίτη** θέση.

Την **Παρασκευή** συμμετείχε στον **διασυλλογικό αγώνα short track** όπου τερμάτισε **πρώτη**.

Σάββατο 2 Οκτωβρίου η ομάδα μας συμμετείχε στο **χcc** που διοργάνωσε ο **ΣΥ.Φ.Α.ΓΕ.** Η ακαδημία μας με **δώδεκα συμμετοχές** είχε μια αρκετά καλή εμφάνιση, δεδομένου ότι για τους περισσότερους ήταν η πρώτη τους επαφή με τον αγωνιστικό χώρο. Ξεχώρισε η **Παγώνη Κωνσταντίνα** η οποία τερμάτισε στην **πρώτη θέση** της κατηγορίας της.

Στη συνέχεια στην κατηγορία **master** συμμετείχαν **Μανωλάς Κωνσταντίνος τέταρτος** και **Κίτσαντας Κωνσταντίνος έκτος**.

Στην κατηγορία **sportive** με τα χρώματα της ομάδας συμμετείχε ο **Νικολάου Δημήτριος**, ο οποίος τερμάτισε **πρώτος**.

Την ομάδα συνόδεψαν ο και η προπονήτρια της ομάδας

Σάββατο 6 Νοεμβρίου στην **ανάβαση Υμηττού**, η ομάδα μας εκπροσωπήθηκε από τους **Παπανικολάου Δημήτριο**, **Μανωλά Κωνσταντίνο** και **Μητσιά Άγγελο**, με τον τελευταίο να καταλαμβάνει την **τρίτη** θέση στην κατηγορία **Μάστερ Α**. Πολλά συγχαρητήρια στους αθλητές μας!

Κυριακή 17 Οκτωβρίου η ομάδα μας συμμετείχε στην **59^η Ανάβαση Πάρνηθας**.

Στην κατηγορία αντρών αγωνίστηκαν οι αθλητές **Σκόρδας Ιωάννης**, **Πετρίδης Θεόδωρος** και **Χατζικανέλλος Αριστείδης**.

Στην κατηγορία **Μάστερ Β** είχαμε μια θέση στο βάθρο, με τον αθλητή μας **Μητσιά Άγγελο** να τερματίζει στην **τέταρτη** θέση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΝΔΡΑΣ
εύχονται ολόψυχα στους φίλους & τα μέλη του

*Χρόνια Πολλά,
Υγιή & Εντυχιωμένο
το 2022!*

14-17 Οκτωβρίου η αθλήτρια μας **Αδάμ Αλεξάνδρα** βρέθηκε στην **Κω** για να αγωνιστεί σε μια σειρά **διεθνών αγώνων**.

Συγκεκριμένα την **Πέμπτη** τερμάτισε **όγδοη**, την **Παρασκευή έβδομη**, το **Σάββατο** στον αγώνα της **Λίγκα** τερμάτισε **δεύτερη** και την **Κυριακή** στον αγώνα του **eliminator** τερμάτισε στην **τρίτη** θέση.

Επόμενος σταθμός για την αθλήτρια μας το **πανελλήνιο πρωτάθλημα eliminator ΧΧΕ**, όπου θα υπερασπιστεί τον τίτλο της πρωταθλήτριας Ελλάδας που κατέχει.

23-24 Οκτωβρίου είχε η ομάδα μας αγωνιστική δράση με δύο αθλητές στη **Σαλαμίνα**.

Συγκεκριμένα η **Αδάμ Αλεξάνδρα** συμμετείχε σε διεθνείς αγώνες καταλαμβάνοντας την **δεύτερη θέση** το **Σάββατο**, ενώ την **Κυριακή** λόγω σκασμένου ελαστικού αναγκάστηκε να εγκαταλείψει.

Ο **Λουκάς Άγγελος** συμμετείχε το **Σάββατο** σε **διασυλλογικό αγώνα**, όπου στη κατηγορία **παίδων** τερμάτισε **τέταρτος**.

Tihio Race Mountain Bike Cup 2021

Οι Αθλητές της ομάδας μας συμμετείχαν για ακόμα μια φορά στο **Tihio Pace**.

Στο διήμερο cup ο **Πετρίδης Θεόδωρος** ήταν ο νικητής της γενικής κατηγορίας, στην κατηγορία **A3** ο **Σκόρδας Ιωάννης** τερμάτισε **δεύτερος γενικής**, ο **Ντάρδας Ηρακλής** **τέταρτος** και ο **Μανωλάς Κωνσταντίνος** **πέμπτος**.

Άτυχος ήταν ο αθλητής μας **Μανωλόπουλος Παναγιώτης** όπου την πρώτη μέρα έπαθε μηχανική βλάβη ενώ την δεύτερη μέρα αναγκάστηκε να εγκαταλείψει.

Στον μονοήμερο αγώνα του **Σαββάτου** αγωνίστηκε ο **Μέντης Μιχαήλ** φέρνοντας μια θέση μέσα στην πρώτη δεκαπεντάδα.

Στον μονοήμερο αγώνα της **Κυριακής** ο **Βεργόπουλος Ευάγγελος** ήταν ο **νικητής της γενικής κατάταξης**, ενώ στην κατηγορία **A2** ο **Νικολάου Δημήτριος** τερμάτισε **δεύτερος** και ο **Βαρελάς Γεώργιος**.

*“Η καμπάνα Χριστούγεννα χτυπάει
και μον φτερώνει την ψυχή
κι ανοίγεται η καρδιά μον και σκορπάει
δυνάμια και προσευχή.
Άγιε αγάπες τριεννητομένης,
πον τι καρδιές νηώνετε παρθένης,
των πρώτων, των αρχαίων Χριστιανών,
εὖ όνειρο το τρανό των ουρανών.
Αγάπες, ω! φανείτε πάμ εμπρός μον,
ανήξ τη πίστη, χρυσανήξ τον κόσμο,
κι αψ θγέπει με το μάξο σας το φωξ,
ο άνθρωπος τον άνθρωπο, αδελφός!”*

Κωστής Παλαμάς, “Χριστούγεννα”

◇ ΔΗΜΟΦΩΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου “Ο Δημοφών”
& η Συντακτική Ομάδα του περιοδικού
εύχονται ολόψυχα στους αναγνώστες, τους φίλους & τα μέλη του

*Χρόνια Πολλά,
Υγιές & Ευτυχισμένο
το 2022!*

Η επιστήμη είναι στο DNA της Πίστης μας

Του αρχιμ. Ιακώβου Κανάκη

Οι σχέσεις μεταξύ της Πίστης, της θεολογίας και της επιστήμης ξεκαθαρίζεται από νωρίς, ήδη από την Βιβλικά κείμενα. Από την Γένεση, το πρώτο βιβλίο της Αγίας Γραφής, γίνεται φανερό ότι ο Θεός δημιουργήσε τον κόσμο. Το πώς δημιουργήθηκε όμως ο κόσμος το αφήνει ο συντάκτης του κειμένου να απαντηθεί από τον αναγνώστη διαχρονικώς. Ξαν να σκόρπισε τα «ίχνη» του ο Θεός σε όλη την δημιουργία και κάλεσε τον άνθρωπο, τον «ειδικό», να τα ανακαλύψει. Και όντως, πολλά ανακάλυψε ο άνθρωπος σταδιακά. Με την σοφία, την άνωθεν και θύραθεν βρήκε φάρμακα για τις ασθένειες, ανέπτυξε τεχνολογία και έκανε έτσι την ζωή του ανθρώπου πιο εύκολη. Αυξήθηκε μάλιστα το προσδόκιμο της ζωής του. Σήμερα μπορούν και γίνονται χειρουργικές επεμβάσεις εξ αποστάσεως και τόσα άλλα παρόμοια και σπουδαία. Ο Θεός ευλόγησε την επιστήμη και τους επιστήμονες και έχουμε σήμερα τόσα πολλαπλά οφέλη. Τα «προβλήματα» ξεκινούν όμως όταν μπερδεύονται οι ρόλοι. Όταν ο επιστήμονας δεν βλέπει τον Θεό «πίσω από τα επιτεύγματα του», όταν λειτουργεί αλαζονικά σαν μικρός Θεός, και όταν ο θεολόγος, από την άλλη μεριά, προσπαθεί να τοποθετήσει τα πράγματα «στενά» μπαίνοντας σε χωράφια που δεν γνωρίζει. Το ίδιο συμβαίνει και όταν βρίσκει συνεχώς μπροστά του «δαίμονες», πλημμυρισμένος από καχυποψίες.

Στην Εκκλησία και στην θεολογία τα επιστημονικά πορίσματα τα πιστεύουμε και τα σεβόμαστε και αυτό γιατί και η θεολογία είναι μια σπουδαία επιστήμη. Είναι επιστήμη ακαδημαϊκή, αλλά και βιωματική. Ως θεολογία που διδάσκεται στα Πανεπιστήμια μας βοηθά να κατανοήσουμε πολλά θέματα που αφορούν τα πριν, τα κατά, και τα μετά Χριστόν. Ως βιωματική διαδικασία μας υποδεικνύει την μεγάλη και μοναδική αξία της κάθε ψυχής και επίσης τον τρόπο που αυτή η ψυχή θα ενωθεί με τον Θεό, που είναι και ο απώτερος σκοπός του κάθε ανθρώπου. Για παράδειγμα, είναι καρπός της επιστήμης τα όσα γνωρίζουμε για τα κείμενα περί του Χριστού. Πώς προέκυψαν, ποια είναι έγκυρα, ποια απόκρυφα κ.τ.λ. Επίσης, επιστημονικός καρπός είναι και η μέθοδος που χρειάζεται να «χρησιμοποιήσει» ο άνθρωπος για να απομακρυνθεί από τον εγωισμό, την ζήλεια και τα τόσα άλλα πάθη του. Είναι υψίστη επιστήμη αυτό! Χρειάζεται γι' αυτά ιδιαίτερος κόπος, ξενύχτι, έρευνα. Θα λέγαμε λοιπόν, με βάση τα παραπάνω, ότι η επιστήμη είναι στο DNA της Πίστης μας, της θεολογίας, της Εκκλησίας.

Όπως προείπαμε το «πρόβλημα» ξεκινά όταν έχουμε υπέρβαση των ορίων μας. Όταν είμαι θεολόγος και δεν έχω γνώση θετικών ή άλλων επιστημών, οφείλω να ακούσω αυτό που κάποιος άλλος κοπίασε να μάθει και μας κατέθεσε. Από την άλλη, για τα θεολογικά θέματα, όλοι έχουν αποψη! Όλοι γνωρίζουν! Μάλιστα δε, πολλές φορές απαξιώνουν μεγάλες αλήθειες χωρίς καμία βάσανο. Κάπως έτσι όμως ξεκινούν μεγάλα ζητήματα, παρερμηνείες, διενέξεις, παρεξηγήσεις, σχίσματα. Η ημιμάθεια γίνεται ο χειρότερος «οδηγός» του ανθρώπου. Είναι φρόνιμο για κάτι που δεν γνωρίζω να μην εκφράζομαι δημοσίως. Είναι μεγάλο προτέρημα να ρωτάς, να θέλεις πραγματικά να μάθεις. Να αναζητάς καλοπροαίρετα και με ανοιχτό τον νου στην αλήθεια.

Σε μια περίπτωση ασθενούς από κορωνοϊό, ο οποίος διασωληνώθηκε, οι θεράποντες ιατροί συνάντησαν έναν κληρικό, συγγενή του ασθενούς, στον διάδρομο του νοσοκομείου και του είπαν: «Τώρα εσείς προσευχηθείτε, εμείς ότι μπορέσαμε το κάναμε». Αυτή είναι μια πραγματική πρόταση ομολογίας της αλήθειας. Η αναγνώριση ότι είμαι μεν επιστήμονας, αλλά ωστόσο άνθρωπος και μάλιστα πεπερασμένος είναι μια αληθινή, βαθιά, υγιής ομολογία. Διπλώνει επίγνωση των ανθρωπίνων ορίων. Ομοίως χρειάζεται διάκριση από τον κληρικό να οδηγεί τον άνθρωπο που απευθύνεται σε αυτόν σε κάποιον ειδικό για ιατρικά θέματα. Οι Πατέρες μας προτρέπουν να επισκεπτόμαστε τον γιατρό μας και φυσικά θα είναι μαζί μας ο Θεός σε αυτό. Όταν εκείνος δεν μπορεί να βοηθήσει, τότε θα αφεθούμε τελείως στην πρόνοιά Του. Δεν χρειάζεται συνεχώς αμφισβήτηση και καχυποψία, αλλά να βρισκόμαστε σε εγρήγορση και προσευχητικά να βλέπουμε, να παρατηρούμε και να αντιμετωπίζουμε τα πράγματα και τα γεγονότα, τα παρόντα και τα μέλλοντα.

Παρουσίαση βιβλίου

Λίγο πριν εκπνεύσει το 2021, ο Σύλλογός μας κατάφερε να εκδώσει ένα βιβλίο του ακάματου **ερευνητή και συγγραφέα Στέλιου Μουζάκη** με τίτλο **«Ευρωπαϊκός Φιλελληνισμός και Τέχνη»** και υπότιτλο **«Γαλλικά φιλελληνικά κεραμικά πιάτα, ρολόγια και άλλα αντικείμενα του 19ου αι.»**.

Όπως γράφουμε και στο εκδοτικό του σημείωμα «καλώς ή κακώς νοιώθουμε τρόπον τινά "τύψεις" για κάθε χρονιά που περνάει χωρίς να έχουμε εκδώσει ένα νέο βιβλίο. Ειδικά για φέτος θα το "φέραμε βαρέως" εάν δεν κάναμε το χρέος μας που επέβαλε ο εμβληματικός εορτασμός των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821».

Το βιβλίο είναι έγχρωμο στο σύνολό του και είναι αφιερωμένο στο αείμνηστο Γιάννη Καλομενίδη, που έφυγε από κοντά μας πριν από περίπου έναν χρόνο.

Ευχόμαστε το 2022 να είναι πιο δημιουργικό. Ιδέες προς υλοποίηση υπάρχουν πολλές. Μακάρι να έχουμε την στήριξη από τους φορείς εκείνους που έχουν καθήκον να στηρίζουν τους πολιτιστικούς συλλόγους...

